

Ο εποικισμός του Λονδίνου. 15000 χρόνια μετανάστευσης από το εξωτερικό: Μια μουσειολογική πρόταση

Κατά τις τελευταίες δεκαετίες, στη Δυτική Ευρώπη και την Αμερική γίνεται ολένα και οξύτερη η προβληματική ως προς την κοινωνικοπολιτική σημασία του παρελθόντος, και συνακόλουθα ως προς τον κοινωνικοπολιτικό ρόλο των μουσείων¹. Επανειλημμένως τονίζεται η εν δυνάμει παρουσία του παρελθόντος στο παρόν και η επιτακτική ανάγκη συμφιλίωσης κοινού και μουσείου².

Το μουσειακό μοντέλο του 19ου αι. θεωρείται πλέον απηρχαιωμένο. Η παρουσίαση των εκθεμάτων σε προθήκες, με τρόπο που θυμίζει επίδειξη μετορευμάτων σε βιτρίνες καταστημάτων, έχει προ πολλού αμφισβητηθεί. Ήδη από το τέλος του Β' Παγκοσμίου πολέμου αρχίζει να γίνεται αισθητή η προσπάθεια αναμόρφωσης των μουσείων, ώστε να μην είναι πια «ναοί του παρελθόντος»³ που στεγάζουν εντυπωσιακά και, τις περισσότερες φορές, αποσπασμένα από τις χωροχρονικές τους συνάφεις, τέχνεργα. Παρά τις πολυάριθμες εξαιρέσεις –της Ελλάδος συμπεριλαμβανομένης⁴–, τα μουσεία στην Δυτική Ευρώπη, ειδικά από τη δεκαετία του '60, προσπαθούν να έρθουν κοντά στο ευρύ κοινό, να γίνουν χώροι βίωσης του παρελθόντος, στις ιστορικές του παραμέτρους⁵.

Ελεάνα Γιαλούρη Αρχαιολόγος

Στην κατεύθυνση αυτή προσανατολίζεται και το Μουσείο του Λονδίνου που την έκβεση που διοργάνωσε για τον εποικισμό της ομώνυμης πόλης. Δεν είναι τυχαίο, πως ο εψηφιώτας αυτού του προγράμματος και διευθυντής του τιμήματος Πρώτης Ιστορίας και Συλλογών του Λονδίνου, ο αρχαιολόγος Nick Merriman, έχει εντρύψει στο θέμα της σχέσης κοινού και μουσείου και στους τρόπους βελτίωσή της⁶.

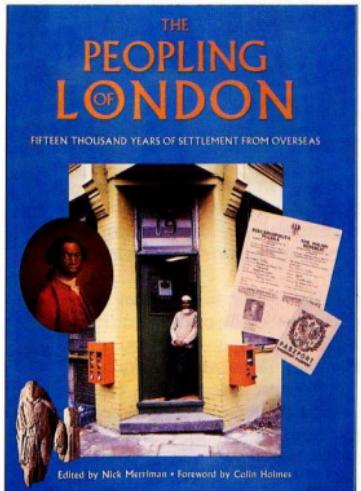
Το Μουσείο του Λονδίνου εκδηλώνει συστηματικά ζωρό ενδιαφέρον για την προσέλκυση του κοινού, επιδιώκοντας την καλλιέργεια μιας γόνιμης μεταξύ τους επικοινωνίας. Πέρα από ορισμένες δοκιμασμένες και αναγνωρισμένες εκθεσιακές τεχνικές (αναπαραστάσεις και αποκαταστάσεις, χρήση οπτικοακουστικών μέσων, παρουσίαση έντυπου υλικού, φωτογραφιών, μακετών, επεξηγηματικών πινάκων και χαρτών), που αποσκοπούν τόσο στη διευκόλυνση της παιδευτικής διαδικασίας όσο και στην πιο ευχάριστη και άνετη περιήγηση στο

χώρο, το Μουσείο προβλέπει τη βαθμία ανανέωση και τον εκσυγχρονισμό των τρόπων έκθεσης, λαμβάνοντας πάντα υπόψη την προτίμησης ενός κατά το δυνατότερο ευρύτερου κοινού. Τις προτιμήσεις αυτές της γνωρίζει μέσα από ερωτηματολόγια που συστηματικά διανέμει στους επισκέπτες του.

Οι προσδεutικές ωτόσο αντιλήψεις, που χαρακτηρίζουν τον προγραμματισμό του Μουσείου, είναι σαφείς και στη γενικότερη οργάνωσή του: διαλέξεις, ταινίες, μαθήματα, ειδικές εκδηλώσεις γύρω από διάφορα θέματα, με εισόδου ελεύθερη. Το Τμήμα Εκπαίδευσης εξάλλου έχει δραστηριοποιηθεί στη σχεδίαση και εφαρμογή προγραμμάτων όχι μόνο για παιδιά αλλά και για ενήλικες. Πέρα από αυτά, το Μουσείο προνοεί για την άνετη πρόσβαση στους εκθεσιακούς χώρους και προσώπων με ειδικές ανάγκες: Χώροι διαμορφωμένοι για αναπτηρικά καροτσάκια, ασανσέρ και ράμπες που συνδέουν τους ορόφους μεταξύ τους, μαγνητοφω-

νημένες ξεναγήσεις, οδηγοί στο σύστημα Braille για τυφλούς, εγκατάσταση ειδικών συσκευών για βαρύκοινους στις αίθουσες όπου χρησιμοποιούνται οπτικοακουστικές μέθοδοι. Τέλος, το Μουσείο προσφέρει σε σχολεία, αλλά και σε οικογένειες, κατά τη διάρκεια των διακοπών και τα Σαββατοκύριακα, ένα χώρο για συναπήσεις, πικνίκ κλπ.: μια έξυπνη ιδέα ώστε να γίνεται το Μουσείο χώρος οικείος στο κοινό.

Ένας αποτελεσματικός τρόπος για να δοκιμάσει ένα Μουσείο νέες εκθεσιακές τεχνικές, αλλά και για να καταστήσει αισθητή την παρουσία του και να κατακτήσει το κοινό, είναι οι συγχέτεις περιοδικές εκθέσεις με θέματα που έχουν ευρεία απήχηση. Το Μουσείο του Λονδίνου έχει παράδοση σε ειδικές εκθέσεις, που παρουσιάζουν ομιλίες της λονδρέζικης ζωής. Μέσα στο 1993, για παράδειγμα, το Μουσείο οργάνωσε μια έκθεση για τις σουφραζέτες, με τον τίτλο: «Μοβ, Ασπρό και Πράσινο», μια έκθεση φωτο-

Εξώφυλλο του Οδηγού της έκθεσης.

Το πολυεθνικό ψηφιδωτό του Λονδίνου αποτυπώνει στην ποικιλή του τύπου των κοινοτήτων.

γραφιών του Tom Evans από οικοδομικά τετράγωνα του Λονδίνου («Square Mile»), και μια άλλη για τη βιομηχανική περιοχή Dertford του Λονδίνου, μέσα από ασπρόμαυρες φωτογραφίες του Jim Rice. Άκομα, μια έκθεση για τα μάυρα ταξί της πρωτεύουσας, τους προδρόμους τους και τους οδηγούς τους από τον 18ο αι. κ.ε. Αυτή η παράδοση συνεχίζεται και με την έκθεση: «Ο Επικινημός του Λονδίνου. 15000 χρόνια μετανάστευσης από το εξωτερικό», που εγκαινιάστηκε στις 15 Νοεμβρίου και θα παρουσιείται ανοιχτή έως και τις 15 Μαΐου. Αποτελεί και αυτή μέρος ενός ευρύτερου προγράμματος, που αποσκοπεί στη δυναμική ένταξη του Μουσείου στην κοινωνία του Λονδίνου, καθιστώντας το ενεργό κύτταρο της καθημερινής της ζωής. Πρόκειται για μια έκθεση που παρουσιάζει το χρόνο κυκλικά, μια έκθεση που προβληματίζεται όχι πάνω σε ένα μακρινό, λημονότερνό και ξένο στους σύγχρονους κατοίκους παρελθόν, αλλά στο ζωντανό παρελθόν και παρόν. Η έκθεση δεν επιδιώκει απλώς να επιδειξει, αλλά και

να πάρει θέση, να ασκήσει κριτήκη όχι να εντυπωσιάσει, αλλά να προβληματίσει και να φωτίσει συγχρόνα κοινωνικά θέματα μέσα από την ιστορική θέωρησή τους. Πολύ περισσότερο επιδιώκει να αναμεβεί στο πρόγραμμα ενεργά τους ίδιους τους ανθρώπους, την ιστορία των οποίων παρουσιάζει. Στα πρώτα στάδια εφαρμογής του σχεδίου έκθεσης, ένα σήμα με πίνακες που παρουσιάζουν την υπό οργάνωση έκθεση περιοδικές σε κέντρα επιμόρφωσης δασκάλων, αλλά και σε αγορές, κέντρα διάφορων εθνοτικών (ethnic), φυλετικών και θρησκευτικών κοινοτήτων, χώρους στάθμευσης των super market και σε άλλους δημόσιους χώρους, προσπαθώντας να προσεγγίσει ανθρώπους και να αποκομιδεί πρώτογενες πληροφορίες και σχετικό υλικό.

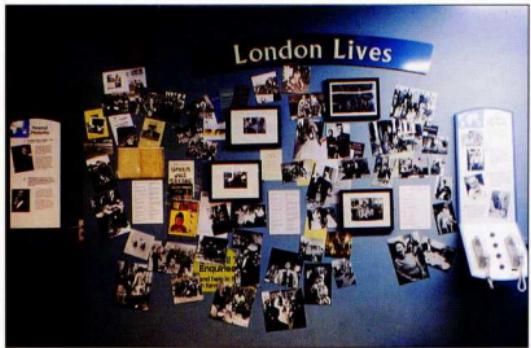
Κύριο χαρακτηριστικό της έκθεσης είναι το αντιρατσιστικό πνεύμα που τη δένει. Παρουσιάζει τις ποικιλές εθνικές, φυλετικές και θρησκευτικές κοινότητες του Λονδίνου, όχι μεμονωμένα αλλά ως σύνολο, στην αλληλουσιονάρτηση και διαπλοκή τους, επιχει-

ρώντας με τον τρόπο αυτόν να δείξει πώς η μορφή της πρωτεύουσας και η ανάπτυξή της είναι αποτέλεσμα μιας κοινής οικονομικής, κοινωνικής, πολιτισμικής και πολιτικής προσφοράς πολλών διαφορετικών ομάδων. Επίσης, επιδιώκει να δείξει πώς η μετανάστευση στην πόλη του Λονδίνου δεν είναι φαινόμενο μεταπολεμικού, αλλά έχει μακρά ιστορία. Ιδιαίτερα τονίζεται το γενονός, ότι μετανάστες και πρόσφυγες έχουν κατά καιρούς αντιμετωπίσει ποικιλές μορφές ρατούσιμου.

Η πρώτη αίθουσα του εκθεσιακού χώρου πιλοτοφορείται «Ένας ολόκληρος κόσμος σε μια πόλη». Το υλικό παρουσιάζεται κατά θέματα: η ζωή στους δρόμους του Λονδίνου, η θρησκευτική ζωή, η ψυχαγωγία, οι γιορτές, η εργασία και η καθημερινή ζωή. Ο επισκέπτης εδώ βρίσκεται μέσα σε ένα πανόραμα του σύγχρονου Λονδίνου, που το παρέχεται από φωτογραφίες και έντιπτο υλικό (εφημερίδες, περιοδικά, ακόμα και μενού εστιατορίων διαφόρων κοινοτήτων). Ιδιαίτερης σημασίας είναι οι μαγνητοφωνημένες και βιντεοσκοπημένες αρπήγγισεις πρωτικών ανανιώσεων μεταναστών, καθώς και η έκθεση προϊόντων καθημερινής χρήσης, όπως κονσέρβες, από βιοτεχνίες διαφορετικών κοινοτήτων του υλικού αυτού ζωντανεύει το παρελθόν και, κυρίως, του αφαιρεί τον απόρω χαρακτήρα.

Ακολουθεί ένα πεντάλεπτο βίντεο, εισαγωγικό στην έκθεση, που τονίζει την πολιτισμική πολυμορφία των κατοικών του Λονδίνου, και στη συνέχεια αρχίζει η ξενάγηση του επισκέπτη στην πόλη, από τα προϊστορικά χρόνια έως σήμερα.

Σκοπός μας εδώ δεν είναι τόσο να εξετάσουμε την εκθεσιακή τεχνική, όσο να αναδείξουμε τη γενικότερη σημασία και προσφορά της έκθεσης. Γι' αυτό και δεν θα σταθούμε σε κάθε χώρα ή προθηκή ξεχωριστά. Θα πρέπει ωστόσο να επισημάνουμε τη σημασία έκθεσης αντικειμένων καθημερινής χρήσης παντός είδους, ως γενικότερη μοισειακή άποψη. Τα μουσειακά αντικείμενα δεν αντιμετωπίζονται μόνο ως φορείς αισθητικών αξιών, ως έργα τέχνης, αλλά ως φορείς μιας γε-

Φωτογραφίες-υποκουμένα από τη ζωή των μεταναστών στο Λονδίνο. Στα δεξά, συσκευές για ακρόστη δημιγέσων προσωπικών βιωμάτων και εμπειριών από την περιπέτεια της μετανάστευσης και από τη νέα ζωή.

Η διατροφή αποτελεί, σε πολλές κοινωνίες, στοιχείο της εθνοτικής ταυτότητας. Τρόφιμα, ποτά, μενού και φωτογραφίες εστιατορίων διάφορων κοινωνήτων του Λονδίνου.

νικότερης κοινωνικής, πολιτικής, οικονομικής και πολιτιστικής πραγματικότητας. Για το λόγο αυτό και τα κοινή χρήσης αντικείμενα διεκδικούν, σε επίπεδο ιστορικο-αρχαιολογικό, ισότιμη μεταχέριση με ένα έργο τέχνης.

Σύμφωνα με την αντίληψη αυτή, στην έκθεση του Λονδίνου τα αντικείμενα δεν λειτουργούν ως φετιχί, απογνωμιώμενά από την ιστορικότητά τους: γίνονται μέτοχοι και μάρτυρες ενός πολυσχιδούς παρελθόντος. Τα αντικείμενα έχουν πολλά να πουν, αλλά μόνον αν κάποιος τα βοηθήσει να μιλήσουν. Κάθε μεμο-

νωμένο αντικείμενο, παιρνόντας τη θέση του στο ευρύτερο σύνολο στο οποίο ανήκει, το συμπληρύνει και καθιστά την εικόνα του ευκρινέστερη και περισσότερο απτη.

Η βασική άποψη της έκθεσης, οργανωμένης χρονικά, αλλά και κατά θεματικές υποκατηγορίες, είναι πως ανέκαθεν όλοι οι κάτοικοι και του Λονδίνου ήταν ή καταδύντων από μετανάστες ή πρόσφυγες.

Η έκθεση δείχνει στον επισκέπτη πώς οι πρώτοι κάτοικοι, 15000 χρόνια πριν, ήταν και αυτοί μετανάστες, που έφταναν από την

Ευρώπη όποτε οι κλιματολογικές συνθήκες, μεταξύ των Παγετώνων, το επέτρεπαν.

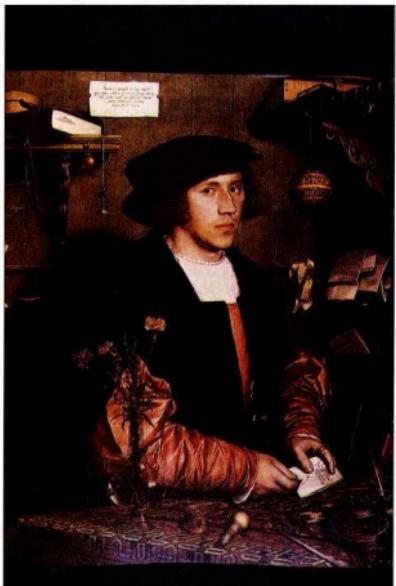
Αλλά και οι Ρώμαιοι, που ίδρυσαν το Λονδίνο το 50 π.Χ., προέρχονταν από διάφορα μέρη της Ρωμαϊκής Αυτοκρατορίας. Μετανάστες ήταν και οι Αγγλοσάξονες γεωργοί, που εγκαταστάθηκαν στη γύρω περιοχή από το 415 μ.Χ., και οι Σκανδιναβοί. Στον αγγλικό θρόνο εξάλου άνεβηκαν και Δανοί βασιλείς, ενώ το 1066 στέρθηκε βασιλιάς από τη Νορμανδία.

Η ποικιλή προέλευση των κατοίκων του Λονδίνου είναι εμφανέστερη στους πίνακες που αναφέρονται στους μεσαιωνικούς χρόνους. Παρουσιάζονται Εβραίοι, έμποροι από τη Φλάνδρα, από την Ιταλία, τη Γερμανία και την Ισπανία, τεχνίτες από τις Κάτω Χώρες, και τονίζεται η από κοινού προσφορά τους στην ανάπτυξη της ζωθοποιίας, της τυπογραφίας και της υφαντουργίας στο Λονδίνο.

Το Λονδίνο της Αναγέννησης παρουσιάζει την ίδια περίπου εικόνα. Η Αγλή ενθαρρύνει την προσέλευση καλλιτεχνών και τεχνίτων από την υπόλοιπη Ευρώπη, οι οποία πρωθυνόντων την τεχνολογία και τις Καλές Τέχνες. Οι Εβραίοι επανέρχονται τώρα στο Λονδίνο, ύστερα από το διωγμό του 1290. Είναι τραπέζιτες, έμποροι, πλανδίοι πωλητές και τεχνίτες. Άνθρωποι της μάρτης φυλής άρχισαν να φθάνουν στο Λονδίνο από το 1570. Τέλος, γαλόφωνοι προτεστάντες πρόσδιψης συνέρρεαν κατά χιλιάδες, εξαιτίας των διώξεων τους από τους καθολικούς.

Στο Λονδίνο της αποικιακής Αυτοκρατορίας παραπτείται συρροή Ιρλανδών στην πόλη, λόγω του λιμού στην Ιρλανδία μεταξύ 1845 και 1850. Η ιρλανδική κοινότητα μετέχει ενεργά στην οικοδομική δραστηριότητα της πόλης. Μετά το 1945 όλες οι κοινότητες των Ινδών, Κινέζων, Αφρικανών, Κυπρίων, Ιταλών, Γερμανών και Εβραίων στάθκαν η ψυχή για την ανοικοδόμηση και την ανασυγκρότηση του Λονδίνου.

Σε όλη την έκταση της έκθεσης φωτίζονται οι συνήθειες, κάτω από τις οποίες αναγκάστηκαν να ζήσουν όλοι αυτοί που ξεκίνησαν μια καινούργια ζωή στο Λονδίνο,

Πορτρέτο του Γερμανού εμπόρου Georg Gisze από τον Hans Holbein, 1532. Παρουσία Γερμανών στο Λονδίνο ήδη στις αρχές του 16ου αι. (Οδηγός έκθεσης, πίν. 7).

Πολώνοι στο Λονδίνο (Οδηγός έκθεσης, σ. 155).

Λεηλασία κατοστήματος Λονδρέζου, γερμανικής καταγωγής, κατά το αντι-γερμανικό κύμα μετά τη βύθιση του Lusitania το 1915 (Οδηγός έκθεσης, σ. 115).

και υπογραμμίζεται η προκατάληψη και η εχθρότητα που συχνά αντιμετώπισαν.

Υστέρα από την περιπλάνησή του, ο επισκέπτης επιστρέφει στο χώρο όπου έκινησε, στις όψεις του σημερινού Λονδίνου, για να αντικρίσει τις ίδιες εικόνες με διαφρεστική ματιά. Και αυτή είναι ακριβώς η μεγάλη προσφορά της έκθεσης: Συνδέει το χθές με το σήμερα, βοηθά την κάθε κοινότητα να βρει τη θέση της μέσα στην ευρύτερη πολυεθνική κοινωνία του Λονδίνου. Έτσι, ο ρόλος της είναι κάτι παραπάνω από ενημερωτικός και παιδευτικός. Είναι μια μοναδική κοινωνικοπολιτική προσφορά.

Η προσφορά άνω της έκθεσης δεν τελειώνει εδώ. Τη συνοδεύει ένα πρόγραμμα πλούσιο σε ομιλίες, ταινίες, μουσικές παραστάσεις, διηγησεις και ανταλλαγές προσωπικών αναμνήσεων. Το Μουσείο επίσης παραχωρεί ορι-

σημένους χώρους του σε κοινότητες για να παρουσιάσουν οι ίδιες την ιστορία και τον πολιτισμό τους, κατά την κρίση τους. Τέλος, το έντυπο υλικό που συνοδεύει την έκθεση είναι δηλωτικό της ευρύτητας του κοινού στο οποίο αυτή απευθύνεται. Το ενημερωτικό φύλλοδιο της έκθεσης, που προσφέρεται δωρεάν, είναι γραμμένο σε 8 διαφορετικές γλώσσες, μεταξύ των οποίων και η ελληνική. Ο οδηγός της έκθεσης, εξάλλου, αποτελεί ομαδική προσπάθεια πολλών κοινοτήτων, από τις οποίες ζητήθηκε να γράψουν οι ίδιες για την ιστορία και τον πολιτισμό τους. Η έκθεση έχει βέβαια μεριμνήσει και για την ενημέρωση των πατιδιών, κυκλοφορώντας ένα πακέτο πληροφοριών για σχολεία και οργανώνοντας σχολικά προγράμματα μέσα στους χώρους του Μουσείου.

Με την ευκαιρία αυτή, θα θέλαμε να τονίσουμε την ανάγκη υπαρξίας και στην Αθήνα ενός Μουσείου της ιστορίας της πόλεως, που θα αναπτύσσει δραστηριότητες παρόμιοις με αυτές του Μουσείου του Λονδίνου.

Το ιδιωτικό Μουσείο Βούρου-Ευταξία –παρά το όνομά του: «Μουσείο της πόλεως των Αθηνών»– εκθέτει μια περιορισμένη χρονικά συλλογή, που αναφέρεται κυρίως στο παρελθόν μιας συγκεκριμένης κοινωνικής ομάδας, αυτής της βασιλικής Αυλής του Θρόνου. Ως εκ τούτου, στη σημερινή τουλάχιστον μορφή του, δεν μπορεί να εξυπηρετήσει στόχους ανάλογους προς αυτούς που αναφέρθηκαν.

Αντίθετα, πολλά υποσχόμενο φάίνεται τα υπό ίδρυση Μουσείο της νεότερης Αθήνας, της Εταιρείας Ελληνικού Λογοτεχνικού και Ιστορικού Αρχείου (Ε.Λ.Ι.Α.). Το μουσείο θα καλύπτει χρονικά μια μεγάλη περίοδο, από την αρχαιότητα έως τη δεκαετία του '50. Θα επιδώξει να προβάλει όμεις της καθημερινής ζωής της Αθήνας στο πέρασμα του χρόνου, μέσα από υλικό ευρέος φάσματος (φωτογραφίες, χάρτες, χαρακτικά, ενδύματα, επίπλα, αντικείμενα επαγγελματικής και καθημερινής χρήσης κλπ.)¹⁰.

Το Ε.Λ.Ι.Α., σε συνεργασία με το Πνευματικό Κέντρο Αθηνών, διοργάνωσε σχετικά πρόσφατα (31

Μαρτίου - 30 Μαΐου 1993) μια έκθεση-πειραμά για τη σκοπιμότητα και την απήχηση που θα είχε η ίδρυση ενός τέτοιου μουσείου. Η επιτυχία που γνώρισε η έκθεση, με την αθρόα προσέλευση του κόσμου, αλλά και η πρόθεση των διοργανωτών του να καταστήσουν το μελλοντικό μουσείο «πειαδεικτικό κέντρο και έναν πολιτιστικό πυρήνα της πόλης», που θα «προβάλλει την ταυτότητα της Αθήνας στο πέρασμα του χρόνου», προδιαγράφουν τόσο το ενδιαφέρον με το οποίο ο κόσμος είναι έτοιμος να αγκαλιάσει ένα τέταιο μουσείο όσος και τον πολυσύχτικό ρόλο που μπορεί αυτό να παίξει στη ζωή της πόλης και των κατοίκων της.

Σημ. Ευχαριστώ θερμά τον Dr N. Merriman για την παραχώρηση των φωτογραφιών.

Σημειώσεις

1. Lowenthal, 1985. Lowenthal & Gathercole, 1989.
2. Merriman, 1991.
3. Kristiansen, 1990:10
4. Συζήτηση γύρω από τα ελληνικά μουσειολογικά πρόγραμμα, βλ. Χουρμουζάδης, 1984, και Αρχαιολογία 16, 1985.
5. Kristiansen, 1992:10.11.
6. Merriman, άρ. ά.
7. Merriman, 1993: xi.
8. Βλ. σχετικά και Μ. Χαριτάτος, 1993.
9. Κοντού, 1993: 34.

Βιβλιογραφία

- Χαριτάτος, Μ. (επιμ.). 1993. Η Αθήνα των Βαλκανικών Πολέμων 1912-1913. Αθήνα: Πνευματικό Κέντρο Δήμου Αθηναίων, Εταιρεία Ελληνικού Λογοτεχνικού και Ιστορικού Αρχείου. Χουρμουζάδης, Γ. Χ. 1984. "Σχόλια στην Ελληνική Μουσειολογία". *Επιστημονική Σκέψη* 18:15-20.
- Κοντού, Μ. (επιμ.). 1993. Μουσεία και Πνακοθήκες της Ελλάδος και της Κύπρου. Αθήνα: ΥΠ.ΠΟ.
- Kristiansen, K. 1992. "The strength of the past and its great might; an essay on the use of the past". *Journal of European Archaeology* 1:3-32.
- Lowenthal, D. 1985. *The Past is a Foreign Country*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Lowenthal, D. & Gathercole, P. (eds) 1989. *The Politics of the Past*. [One world Archaeology 9]. London: Unwin Hyman.

Merriman, N. 1991. *Beyond the Glass-Case: The Past, Heritage and the Public in Britain*. Leicester: Leicester University Press.

Merriman, N. (ed.) 1993. *The Peopling of London. Fifteen Thousand Years of Settlement from Overseas*. Museum of London.

The Colonization of London. 1500 Years of Immigration from Abroad: A Museological Proposal

E. Yalouri

The exhibition *The Colonization of London. 1500 Years of Immigration from Abroad* follows the tradition of the Museum of London, as regards special exhibitions on the various aspects of life in London, as well as its activity for the dynamic incorporation of the Institution in the society of this city, which makes it an active cell of London's everyday life. A concise history of London, from its foundation in 50 BC until today, is presented as a narrative of the immigration of various ethnic, racial and religious groups. These groups are not approached isolated but as an entity that proves that the form of the capital and its development is the result of a common contribution of these numerous communities.

Time is presented circularly. The problematic of the exhibition is not focused on the alive past and present. The exhibition does not simply make a presentation but it brings in light contemporary social issues, such as racism, through their historic consideration.

The museum objects of the exhibition are presented as media of a more general social, political, cultural and economic reality, and become participants and witnesses of a multifold past or present. For this reason even the common objects of recent periods demand an equal treatment with a work of art, in the historical-archaeological level.

The objective of the exhibition exceeds the informational and educational limits and becomes a unique socio-political offer. The exhibition succeeds to connect yesterday with today and helps each community to find its place in the broader multinational society of London. It is obvious that the existence of a city museum, which will be undertaking similar to the Museum of London activities and will be functioning as a cultural and educational nucleus for its people, is an almost vital necessity.